

Utbildningsinspektion i Dagsbergs skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Norrköpings kommun och besökt Dagsbergs skola den 22 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Dagsbergs skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Dagsbergs skola intervjuades ett urval av personal, elever och föräldrar samt rektor. Inspektörerna besökte även lektioner i olika årskurser samt förskoleklass. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Dagsbergs skola	Antal elever
Förskoleklass	20
Grundskola	110

Källa: Skolans egna uppgifter

Dagsbergs skola ingår tillsammans med skolorna Kättinge, Tåby och Vikbolandsskolan i det så kallade Vikbolandsspåret som i sin tur är en del av Bråviksområdet i Norrköpings kommun. I Vikbolandsspåret samarbetar skolorna kring vissa utvecklingsområden, till exempel likabehandlingsplanen.

Dagsbergs skola har under några få år förändrat sin verksamhet från en skola omfattande förskoleklass och grundskola årskurserna 1–3, till att nu omfatta upp till årskurs 6. I skolan finns även skolbarnsomsorg. Skolbarnsomsorgen granskas på kommunövergripande nivå och bedömningarna av verksamheten återfinns i en separat rapport.

Helhetsbedömning

Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och utifrån intervjuer uppfattar inspektörerna att rektorn har legitimitet och förtroende hos personalen. Vid inspektions-tillfället hade rektorn i Dagsbergs skola innehaft tjänsten i ett och ett halvt år. Under denna tid har rektorn satt tydliga avtryck i skolans verksamhet. Med medvetenhet har rektorn påbörjat förändringsarbete kring såväl organisatoriska frågor som för att utveckla skolans inre arbete. Flera av de utvecklingsområden som rektorn prioriterat kan nu både personal, föräldrar och elever märka effekterna av.

Skolan, som under några få år snabbt har vuxit, saknade en gemensam värdegrund och personalen såg i första hand nackdelarna med en förändrad elevgrupp där även årskurserna 4–6 ingick. Från att ha varit vana att handskas med elever i de lägre årskurserna, ställdes nu nya krav gällande pedagogik och det sociala samspelet. Det blev mycket upp till den enskilde läraren att försöka lösa situationen. Rektorn påbörjade ett arbete så att lärarna bättre ska kunna använda varandras kompetenser och att fler lärare därmed blir delaktiga i utvecklingen av en klass. Detta har lett till ett mer öppet klimat där lärarna kan visa på positiva resultat i sitt samarbete genom att de diskuterar sina gemensamma elever och sin undervisning. Personalen uppger i intervjuer att en följd av detta är att de som kollegor numera har lättare att stödja varandra i arbetet. Diskussionerna har utvecklats så att större tonvikt läggs vid pedagogiska frågor.

Personalen arbetar även med att utveckla ett gemensamt förhållningssätt. Personalen diskuterar nu kontinuerligt skolans värdegrund och arbetar för att förankra den hos eleverna. Både elever, föräldrar och personal uppger i intervjuer att de kan se resultat av denna gemensamma kraftansamling; problem omhändertas gemensamt och positiva händelser i en elevgrupp eller utifrån en enskild elevs utveckling uppmärksammas personalen emellan. I samband med detta vill inspektörerna påpeka vikten av att ytterligare ansträngningar görs för att möta de äldre elevernas behov såväl av adekvat skolmiljö som av pedagogik och arbetssätt.

Förutom dessa utvecklingsområden kan inspektörerna konstatera att det arbete som nu gemensamt pågår i Vikbolandsspåret med bedömning och betygssättning, som grundar sig på att utveckla kunskapen om och förankringen av läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot, är ett viktigt utvecklingsområde för Dagsbergs skola. Det är även viktigt att skolans kunskapsresultat ytterligare synliggörs och utgör underlag för den pedagogiska utvecklingen.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, avsnitt 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans kvalitetsredovisning innehåller inte bedömning av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans arbete bör i högre utsträckning ta sin utgångspunkt i kursplanernas mål att sträva mot.
- Åtgärdsprogrammets innehåll bör förbättras så att skolans åtgärder tydligt framgår.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar: Dagsbergs skola satsar på att stimulera ett lustfyllt läsande i de lägre årskurserna. Enligt personalen gagnar detta läsning av olika slags texter i flera ämnen och leder därmed till goda resultat. Satsningen visar sig även i elevernas allt större läsintresse.

Skolan har sammanställningar av kunskapsresultat i ämnena matematik, svenska och engelska för åren 2006 och 2007 utifrån de nationella ämnesproven i årskurs 5. Måluppfyllelsen varierar kraftigt i de tre ämnena och är mellan 64 och 90 procent. År 2007 var flickornas måluppfyllelse i engelska endast 55 procent. Skolan saknar sammanställningar av resultat i övriga ämnen och årskurser varför inspektörerna inte kan beskriva eller bedöma skolans samlade resultat.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultaten

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,

- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området är av mindre god kvalitet vilket motiveras nedan.

Uppföljning av skolans verksamhet

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

I Dagsbergs skola har läraren inom den egna klassen en god bild över varje enskild elevs kunskapsutveckling och måluppfyllelse, men någon samlad bild av skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen föreligger inte. Sådana sammanställningar av verksamhetens resultat bör vara underlag för bedömningar och diskussioner om utveckling av undervisningens innehåll och metoder.

Skolan har en bra uppföljning av måluppfyllelsen på individnivå men måste även följa upp skolans resultat i samtliga ämnen.

1.3 Bedömning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling.

Bedömning av området Bedömning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området överensstämmer med bedömningspunkterna och vill särskilt framhålla det arbete som på-

6 (11)

börjats för att förbättra undervisningen i engelska.

Skolan genomför de nationella proven i svenska, engelska och matematik. Resultaten används av varje lärare för att bedöma resultaten och göra eventuella omprioriteringar av sin undervisning inför ett nytt läsår. Just nu pågår diskussioner om hur undervisningen i engelska ska kunna förändras så att fler elever ges möjlighet att uppnå målen i ämnet. Denna diskussion är föranledd av de låga resultat skolan uppnår i ämnet samt att skolan fått signaler från mottagande skola att en stor andel elever i de högre årskurserna är i behov av särskilda stödåtgärder i engelska.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området väsentligen är av god kvalitet.

Mål att sträva mot

Enligt läroplanen ska mål att sträva mot ange inriktningen på skolans arbete.

Personalen i Dagsbergs skola är medveten om att i vissa ämnen, och då speciellt i svenska, engelska och matematik, har kursplanernas mål att uppnå fått styra undervisningens innehåll. I vissa ämnen har även lärobokens innehåll i allt för stor utsträckning fått styra undervisningens innehåll, trots att lärarna varit medvetna om att läroboken inte är anpassad efter elevgruppens kunskaper i ämnet. Personalen bör därför utveckla undervisningen så att den i högre utsträckning utgår från mål att sträva mot.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området i huvudsak är av god kvalitet med undantag för innehållet i skolans åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogram

Enligt grundskoleförordningen ska det av ett åtgärdsprogram framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

De åtgärdsprogram inspektörerna har tagit del av i Dagsbergs skola innehåller inga beskrivningar av vilka åtgärder skolans ska vidta. Inte heller anges något tydligt syfte med insatser som exempelvis att en elev ska få anpassat material eller viss undervisningstid tillsammans med skolans speciallärare. Skolans åtgärder bör konkretiseras så att de blir utvärderingsbara. Inspektörerna vill även i sammanhanget uppmärksamma skolan på att åtgärdsprogrammen bör fokusera på det pedagogiska arbetet i stället för på beskrivningar av elevens bakgrund och problem.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,

8 (11)

- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området är av god kvalitet med undantag för att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller lagens krav på alla punkter vilket beskrivs nedan.

Likabehandlingsplan

Varje skola ska upprätta en likabehandlingsplan och dess mål och åtgärder ska vara synliga i det dagliga arbetet och arbetet måste utgå från de lokala förutsättningarna och behoven.

Personalen uppger att skolorna i Vikbolandsspåret till stor del har likvärdiga förutsättningar och problematik. Skolorna har därför gemensamt utarbetat en likabehandlingsplan då de tycker att det är av vikt att samtliga elever, föräldrar och personal möts av samma information, ställningstaganden och rutiner. Personalen är emellertid medveten om att även om likheterna är många, finns det även skillnader vilket de till viss del försökt synliggöra i planen. Dagsbergs skolas specifika förutsättningar och skolans arbetssätt med värdegrundsfrågor synliggörs dock inte i likabehandlingsplanen vilket är ett krav enligt lagen. Detta måste skolan åtgärda.

Inspektörerna vill i sammanhanget påpeka vikten av föräldrarnas kännedom om skolans rutiner då kränkningar förekommer. Av likabehandlingsplanen framgår att kontakt ska tas direkt med föräldrar till elever som är involverade i en kränkande handling. Hos intervjuade föräldrar råder det dock tveksamhet om skolan alltid tar kontakt omgående.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,

- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Rektorn tar i huvudsak ansvar för de uppgifter som omfattar uppdraget. Inspektörerna vill dock påpeka vikten av att rektorn ser till att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans personal i huvudsak har utbildning och kompetens som överensstämmer med författningarnas krav enligt bedömningspunkterna.

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,

10 (11)

- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för enstaka inslag som innebär en obetydlig kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att området överensstämmer med bedömningspunkterna.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området väsentligen är av god kvalitet förutom påpekandet nedan.

Kvalitetsarbete

Det framgår av läroplanen att en skolas verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

Dagsbergs skolas dokumentation och intervjuer visar att personalen försöker utveckla sitt kvalitetsarbete genom att kontinuerligt följa upp arbetet gentemot målen i skolans kvalitetsredovisning och arbetsplan. Inspektörerna ser positivt på den process som pågår i skolan kring kvalitetsarbetet och vill uppmuntra till att fortsätta det påbörjade arbetet. Skolan har identifierat viktiga utvecklingsområden som till exempel undervisningen i engelska. Skolans kvalitetsarbete kan som beskrivits i tidigare avsnitt utvecklas ytterligare genom att skolan följer upp och utvärderar skolans måluppfyllelse i samtliga ämnen.

Kvalitetsredovisning

Skolan har en kvalitetsredovisning som i de flesta avseenden uppfyller förordningens krav. Dock finns inga uppföljningar av kunskapsresultat för fler ämnen än engelska, matematik eller svenska vilket måste åtgärdas.

Datum
2008-05-06

Ort
Linköping

Malin Lundquist

Ewa Hallberg